

БОЙОВИЙ СТАТУТ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Частина II. МЕХАНІЗОВАНИЙ БАТАЛЬЙОН

Київ • Алерта • 2026

УДК 355/359](477)(062.13)

Б77

Б77 Бойовий статут Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина II. Механізований батальйон. Київ: Алерта, 2026. 328 с.

ISBN 978-617-566-982-2

У Бойовому статуті описані основні положення, щодо підготовки та ведення сучасного бою (дій) в тому числі й у тилу противника механізованим батальйоном у взаємодії з підрозділами інших видів і родів військ ЗС України, а також військовими формуваннями інших складових Сил оборони України (далі – ІССОУ).

Цей Бойовий статут розроблено за результатами аналізу ведення бойових дій в російсько-Українській війні 2022–2025 років, у т.ч. в частині, що стосується внесених змін до Бойового статуту «Механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України» (частина II, батальйон, рота) СБП 3-(01,02,04).56(57), затвердженого та введеного в дію наказом Командувача Сухопутних військ ЗС України від 13.12.2016 № 605.

Видання призначене для військовослужбовців Збройних Сил України, а також для курсантів військових вузів і військових кафедр вищих закладів освіти.

УДК 355/359](477)(062.13)

ISBN 978-617-566-982-2

© «Правова єдність», 2026

Законодавство України

БОЙОВИЙ СТАТУТ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Частина II. МЕХАНІЗОВАНИЙ БАТАЛЬЙОН

Підписано до друку 14.05.2026. Формат 60 x 84^{1/16}.

Папір офсетний. Гарнітура Arial

Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 19,18.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002

БОЙОВИЙ СТАТУТ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Частина II. МЕХАНІЗОВАНИЙ БАТАЛЬЙОН

СБП 3-(01).56

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ командувача Сухопутних військ
Збройних Сил України
“06” січня 2026 № 11/нагд**

ПЕРЕДМОВА

Ця бойова публікація, «Бойовий статут Сухопутних військ Збройних Сил України (частина II, механізований батальйон)» (далі – Бойовий статут) розроблена робочою групою офіцерів командування підготовки Командування Сухопутних військ Збройних Сил України (далі – ЗС України) спільно з представниками Наукового центру Сухопутних військ Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного під загальним керівництвом командувача підготовки Командування Сухопутних військ ЗС України та погоджена із заінтересованими органами військового управління ЗС України

У цьому Бойовому статуті описані основні положення, щодо підготовки та ведення сучасного бою (дій) в тому числі й у тилу противника механізованим батальйоном у взаємодії з підрозділами інших видів і родів військ ЗС України, а також військовими формуваннями інших складових Сил оборони України (далі – ІССОУ).

Цей Бойовий статут розроблено за результатами аналізу ведення бойових дій в російсько-Українській війні 2022–2025 років, у т.ч. в частині, що стосується внесених змін до Бойового статуту «Механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України» (частина II, батальйон, рота) СБП 3-(01,02,04).56(57), затвердженого та введеного в дію наказом Командувача Сухопутних військ ЗС України від 13.12.2016 № 605.

Командири підрозділів Сухопутних військ ЗС України, Морської піхоти Військово-морських сил ЗС України, Сил спеціальних операцій ЗС України та військових формувань ІССОУ можуть застосовувати положеннями цього Бойового статуту для організації та ведення бою (дій) в частині, що їх стосується. Форми і способи управління, підготовки, застосування, забезпечення і підтримки бою (дій) механізованого батальйону Сухопутних військ ЗС України адаптовані до основних операційних процедур, критеріїв та стандартів (нормативних документів) бойового застосування відповідних підрозділів держав-членів НАТО.

ЗМІСТ

БОЙОВИЙ СТАТУТ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЧАСТИНА ІІ. МЕХАНІЗОВАНИЙ БАТАЛЬЙОН

ПЕРЕДМОВА	3
ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВИЙ БІЙ	5
1.1. Основи загальновійськового бою	5
1.2. Функції ведення бою (дій)	10
1.3. Операційне середовище	15
1.4. Загрози	16
2. МЕХАНІЗОВАНИЙ БАТАЛЬЙОН	17
2.1. Загальні положення	17
2.2. Організація механізованого батальйону	18
2.3. Бойові спроможності механізованого батальйону	21
3. УПРАВЛІННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ	25
3.1. Загальні положення	25
3.2. Система управління	26
4. ПІДГОТОВКА БОЮ (ДІЙ).....	30
4.1. Загальні положення	30
4.2. Планування бою (дій)	31
4.3. Підготовка підрозділів до бою (дій)	35
4.4. Підготовка району ведення бою (дій)	37
4.5. Практична робота у підпорядкованих підрозділах	37
5. УПРАВЛІННЯ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЮ (ДІЙ)	38
5.1. Загальні положення	38
5.2. Управління діями підрозділів в бою	39
5.3. Управління вогнем	41
5.4. Аналіз проведеного бою (дій)	43
6. ОБОРОННИЙ БІЙ.....	46
6.1. Загальні положення	46
6.2. Підготовка оборонного бою	59
6.3. Ведення оборонного бою	64
6.4. Особливості підготовки і ведення маневреної оборони	68
6.5. Зміна підрозділів і перегрупування	71
6.6. Вихід з бою і відхід	73
6.7. Оборонний бій в особливих умовах	75
7. НАСТУПАЛЬНИЙ БІЙ	83
7.1. Загальні положення	83
7.2. Підготовка наступального бою	90
7.3. Ведення наступального бою	95
7.4. Особливість підготовки і ведення штурмових дій	105

7.5. Оточення противника	111
7.6. Дії у передовому загоні	113
7.7. Зустрічний бій	114
7.8. Підготовка і ведення наступального бою в особливих умовах	118
8. БІЙ В ОТОЧЕННІ ТА ВИХІД З ОТОЧЕННЯ.....	135
8.1. Загальні положення	135
8.2. Бій в оточенні	135
8.3. Вихід з оточення	138
9. ДІЇ У ТИЛУ ПРОТИВНИКА	140
9.1. Загальні положення	140
9.2. Дії у тактичному повітряному десанті	141
9.3. Особливості застосування тактичного морського десанту	145
9.4. Дії у рейдовому загоні	148
10. УЧАСТЬ У СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЯХ ВІЙСЬК.....	149
10.1. Загальні положення	149
10.2. Підготовка до участі у стабілізаційних діях військ.....	152
10.3. Участь у стабілізаційних діях військ.....	157
10.4. Виконання інших, визначених законодавством України завдань.....	165
11. ПЕРЕСУВАННЯ	176
11.1. Загальні положення	176
11.2. Марш.....	177
11.3. Похідна охорона.....	186
11.4. Перевезення.....	188
12. РОЗТАШУВАННЯ НА МІСЦІ.....	192
12.1. Загальні положення	192
12.2. Підготовка розташування на місці	193
12.3. Зайняття району розташування	194
12.4. Сторожова охорона	196
13. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОЮ (ДІЙ) І ПІДТРИМКА ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ....	198
13.1. Загальні положення	198
13.2. Бойове забезпечення	199
13.3. Технічне забезпечення	221
13.4. Тилове забезпечення	226
13.5. Медичне забезпечення.....	232
13.6. Цивільно-військове співробітництво	234
13.7. Психологічна підтримка персоналу.....	235
13.8. Військове капеланство	238

Додатки

Додаток 1. Обов'язки командного складу батальйону	241
КОМАНДИР БАТАЛЬЙОНУ	241
НАЧАЛЬНИК ШТАБУ – ЗАСТУПНИК КОМАНДИРА БАТАЛЬЙОНУ	241
ЗАСТУПНИК КОМАНДИРА БАТАЛЬЙОНУ.....	243
ЗАСТУПНИК КОМАНДИРА БАТАЛЬЙОНУ З АРТИЛЕРІЇ.....	243
ЗАСТУПНИК КОМАНДИРА БАТАЛЬЙОНУ З ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ПЕРСОНАЛУ	244

ЗАСТУПНИК КОМАНДИРА БАТАЛЬЙОНУ З ОЗБРОЄННЯ.....	245
ЗАСТУПНИК КОМАНДИРА БАТАЛЬЙОНУ З ЛОГІСТИКИ (ТИЛУ).....	247
ГОЛОВНИЙ СЕРЖАНТ БАТАЛЬЙОНУ.....	248

Додаток 2. Тактичні умовні знаки для оформлення графічних бойових документів.....	251
--	------------

Додаток 3. Розгортання батальйону в передбойовий і бойовий порядки	277
---	------------

Додаток 4. СХЕМИ З УМОВНИМИ ЗНАКАМИ	280
Схема 1. Організаційно – штатна структура мб (варіант).....	280
Схема 2. Позиційна оборона мб (варіант)	281
Схема 3. Схема району оборони мб (варіант).....	282
Схема 4. Вогневе ураження в оборонному бою мб (варіант).....	284
Схема 5. Маневрена оборона мб (варіант)	285
Схема 6. Оборонний бій мб у населеному пункті (варіант).....	286
Схема 7. Оборона мб морського узбережжя (варіант)	287
Схема 8. Оборонний бій мб в горах (варіант).....	288
Схема 9. Розташування мінометної батареї на вогневій позиції (варіант).....	289
Схема 10. Бойовий порядок противотанкового взводу в оборонному бою (варіант).....	290
Схема 11. Бойовий порядок гранатометного взводу в оборонному бою (варіант).....	290
Схема 12. Бойовий порядок кулеметного взводу в оборонному (варіант).....	291
Схема 13. Бойовий порядок зенітно-ракетного взводу в оборонному бою (варіант).....	291
Схема 14. Схема вогню протитанкового взводу (варіант)	292
Схема 15. Схема вогню гранатометного взводу (варіант).....	293
Схема 16. Схема вогню кулеметного взводу (варіант)	294
Схема 17. Бойовий порядок мб у наступальному бою в один ешелон (варіант).....	295
Схема 18. Бойовий порядок мб у наступальному бою в два ешелони (варіант).....	295
Схема 19. Ведення наступального бою мб з положення б езпосереднього зіткнення з противником (варіант).....	296
Схема 20. Ведення наступального бою мб з ходу з висуванням з глибини (варіант).....	297
Схема 21. Вогневе ураження противника у наступальному бою мб (варіант).....	298
Схема 22. Наступ посиленого мб в якості штурмового загону на укріплений район противника з ходу (варіант)	299
Схема 23. Зустрічний бій мб – авангарду мбр (варіант).....	300
Схема 24. Форсування мб водної перешкоди в ході ведення наступального бою (варіант).....	301

Схема 25. Бойовий порядок противотанкового взводу в наступальному бою (варіант)	302
Схема 26. Бойовий порядок гранатометного взводу в наступальному бою (варіант)	302
Схема 27. Бойовий порядок кулеметного взводу в наступальному бою (варіант).....	303
Схема 28. Бойовий порядок зенітно –ракетного взводу в наступальному бою (варіант)	303
Схема 29. Бій мб в оточенні і вихід з оточення (варіант).....	304
Схема 30. Райони, рубежі та завдання, що призначаються у ТакПД (варіант).....	305
Схема 31. МБ у рейдовому загоні у ході ведення наступального бою (варіант)	306
Схема 32. Розташування БТГр в базовому таборі при виконанні завдань у ході ведення боротьби з НЗФ (варіант)	307
Схема 33. Виконання завдань мб в зоні відповідальності в ході ведення стабілізаційних дій (варіант)	308
Схема 34. Побудова похідного порядку посиленого мб під час здійснення маршу в умовах передбачення вступу в бій (варіант)	309
Схема 35. Комбіноване пересування мб (варіант).....	310
Схема 36. Розташування мб на місці (варіант).....	311
Схема 37. Інженерна підтримка оборонного бою мб (варіант)	312
Схема 38. Інженерна підтримка наступального бою мб (варіант)	313
Схема 39. Матеріально-технічне і медичне забезпечення оборонного бою мб (варіант).....	314
Схема 40. Матеріально-технічне і медичне забезпечення наступального бою мб (варіант).....	315
Додаток 5. Фортифікаційні спорудження	316
ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	317
ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ.....	319